

STEDENFONDS 2008 - 2013

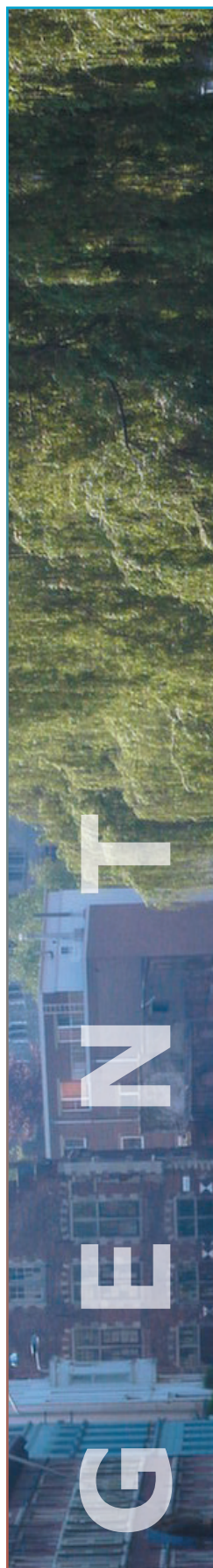
maatschappelijke effecten en indicatoren

STUDIEDIENST VAN DE VLAAMSE REGERING
TEAM STEDENBELEID

GENT

UPDATE 2010

INHOUDSTAFEL

Inleiding	1
1 Maatschappelijke effecten	2
2 Gekozen indicatoren	2
3 Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving	3
4 Invulling indicatoren	4
4.1 Gent is een aantrekkelijke woonstad	4
4.2 De leefbaarheid van de wijken is verhoogd	6
4.3 De maatschappelijke integratie van burgers is versterkt	9
4.4 De lokale economie is versterkt	15
4.5 De betrokkenheid van de burger bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd	17
Synthesebeeld	20

INLEIDING

In het kader van het Vlaamse stedenbeleid zijn in de beleidsovereenkomsten van het Stedenfonds tussen de Vlaamse Gemeenschap, de 13 centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) een aantal maatschappelijke effecten voorzien waarmee de betrokken steden en de VGC aangeven welke veranderingen en evoluties ze in de stedelijke omgeving gedurende de loop van de beleidsovereenkomst (2008-2013) willen stimuleren en realiseren.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid ondersteunden de steden bij het formuleren van deze maatschappelijke effecten en de keuze van de indicatoren om deze ontwikkelingen op te volgen.

Het eerste rapport verscheen in 2008. Voor u ligt de tweejaarlijkse update: dit rapport geeft een overzicht van de beoogde maatschappelijke effecten en vult – waar mogelijk – deze ook in. De vele cijfers lokken dikwijls vragen uit naar meer synthetische indicatoren of een bundeling van indicatoren, die in één oogopslag aangeven wat er op een bepaald domein aan de hand is.

Twee soorten figuren zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen.

Het opvolgen van maatschappelijke effecten aan de hand van indicatoren is geen beleidsevaluatie als dusdanig. Door duidelijk aan te geven wat men juist beoogt, wordt het beleid wel iets transparanter. De indicatoren volgen eerder globale stedelijke ontwikkelingen op en zijn niet rechtstreeks gekoppeld aan prestaties en acties van de overheid. Deze prestaties en acties worden opgevolgd in het kader van de operationele doelstellingen die opgenomen zijn in de beleidsovereenkomsten. De indicatoren zijn niet bruikbaar om causale verbanden te leggen tussen overheidsop treden en maatschappelijke ontwikkelingen. Tal van factoren waarop de overheid geen of minder greep heeft, kunnen deze ontwikkelingen mee hebben beïnvloed of rechtstreeks hebben bepaald. In een stedelijke context zijn heel wat actoren actief en stedelijke ontwikkelingen worden ook beïnvloed door de externe omgeving waarbij ook de algemene economische ontwikkeling, het beleid van andere overheden en de verschuivingen in maatschappelijke opvattingen een cruciale rol kunnen spelen.

Voor de keuze van de indicatoren is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de Stadsmonitor.

De Studiedienst van de Vlaamse Regering en het team Stedenbeleid hebben het op zich genomen de gekozen indicatoren de volgende jaren op te volgen en daarover te rapporteren aan de steden.

*Hilde Schelfaut
Coördinator Stedenfonds rapportage
(maatschappelijke effecten & indicatoren)*

1. De stad Gent schuift volgende maatschappelijke effecten als prioritaire evoluties in de stedelijke omgeving naar voren

1. **ME1**: Gent is een aantrekkelijke woonstad
2. **ME2**: de leefbaarheid in de wijken is verhoogd
3. **ME3**: de maatschappelijke integratie van de burgers is versterkt
4. **ME4**: de economische bedrijvigheid en de werkgelegenheid zijn versterkt
5. **ME5**: de betrokkenheid van de burger bij de stad en de wijk is verhoogd

2. De stad Gent zal deze maatschappelijke effecten opvolgen aan de hand van volgende indicatoren

1. Gent is een aantrekkelijke woonstad

Indicatoren:

- migratiesaldo jonge gezinnen (30-39j, 0-9j)
- migratiesaldo jonge volwassenen (18-24j, 25-29j)

2. De leefbaarheid in de wijken is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid bij de wijk
- tevredenheid over de buurt
- tevredenheid over de speelvoorzieningen
- tevredenheid activiteiten ouderen
- groenindruk
- aandeel inwoners dat het aangenaam vindt om met de mensen in de buurt te praten
- indruk netheid buurt

3. De maatschappelijke integratie van de burgers is versterkt

Indicatoren:

- werkzoekenden naar doelgroep
- schoolse vertraging naar nationaliteit
- aandeel Belgen/Niet-Belgen BSO/BuSO/DBSO
- aandeel GOK-leerlingen (SVR beschikt niet over de data)
- aandeel inwoners dat recht heeft op een sociale huurwoning, maar aangewezen is op de private huurmarkt
- woonquote sociale huisvesting
- afbetalingsmoeilijkheden in de eigendomssector

4. De economische bedrijvigheid en de werkgelegenheid zijn versterkt

Indicatoren:

- werkzaamheidsgraad
- werkgelegenheidsgraad/jobratio
- nettogroeiratio ondernemingen
- oprichtingsratio ondernemingen
- overlevingsgraad ondernemingen
- tewerkstelling werknemers in verschillende sectoren

5. De betrokkenheid van de burger bij de stad en de wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid op buurtniveau
- aandeel van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt door de stad
- vertrouwen in de stedelijke overheid
- aandeel van de inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende raadpleegt
- bereidheid burger deelname beleid
- fierheid over de stad

3. Opvolgen na te streven evoluties stedelijke omgeving

Grafische voorstelling

Twee soorten figure/tabellen zijn opgenomen: momentopnames en evoluties. Bij een momentopname wordt de situatie op een bepaald ogenblik geschetst. Evoluties geven aan hoe situaties verschuiven en veranderen. Er is gebruik gemaakt van centrale indicatoren, dit zijn indicatoren geactualiseerd via centrale databanken, en van de indicatoren van de survey Stadsmonitor 2008.

Aan de hand van de centrale indicatoren zijn evoluties in beeld gebracht, meestal in combinatie met de gemiddelde score van 13 centrumsteden.

Aan de hand van de resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 zijn momentopnames in beeld gebracht. Bij de momentopname van de survey-indicatoren (nulmeting 2008) werken we met grafieken waarin de maximale score en de minimale score van één van de centrumsteden, de score van de stad Gent en de gemiddelde score van de 13 centrumsteden worden voorgesteld. Bovendien wordt aangegeven voor welke indicatoren Gent significant afwijkt van het gemiddelde van de 13 centrumsteden. Dit wil zeggen dat we voor 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Gent significant afwijkt van de gemiddelde score (95% betrouwbaarheidsinterval).

De resultaten van de survey Stadsmonitor 2008 (schriftelijke bevraging) zijn niet vergelijkbaar met 2004 en 2006 (telefonische bevraging). Telefonische bevragingen gebaseerd op enkel vaste telefoonlijnen, laten niet langer toe representatieve uitspraken te doen. Vandaar de overstap naar een schriftelijke bevraging of een postenquête. Dit heeft effect op de resultaten. Respondenten reageren kritischer als ze anoniem kunnen antwoorden. Wat wel nog kan, zijn de relatieve posities of de rangordes van de steden vergelijken in de metingen 2004, 2006 en 2008.

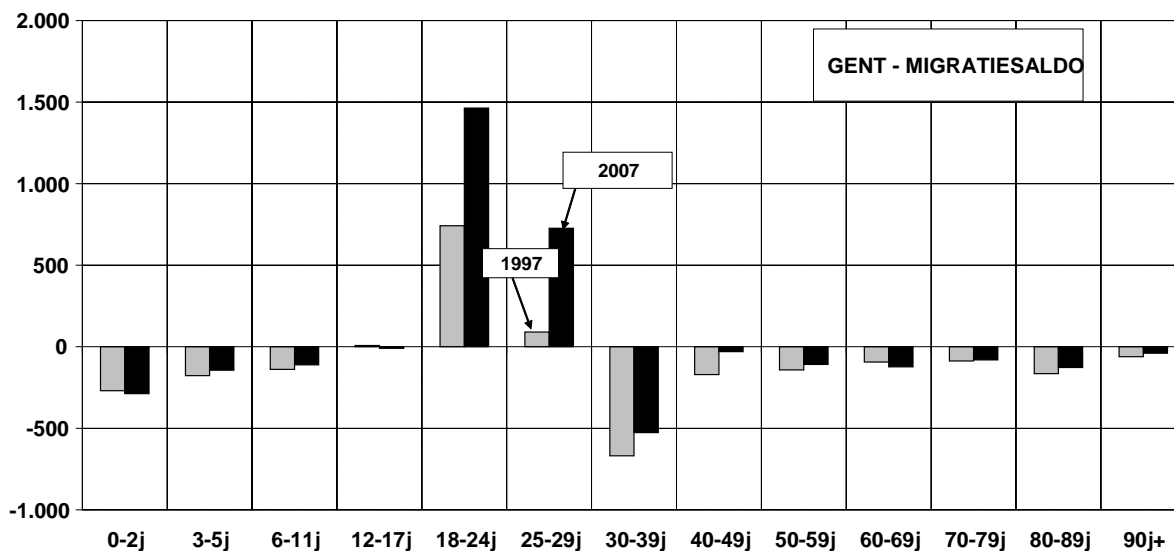
4. Invulling indicatoren

4.1. Gent is een aantrekkelijke woonstad

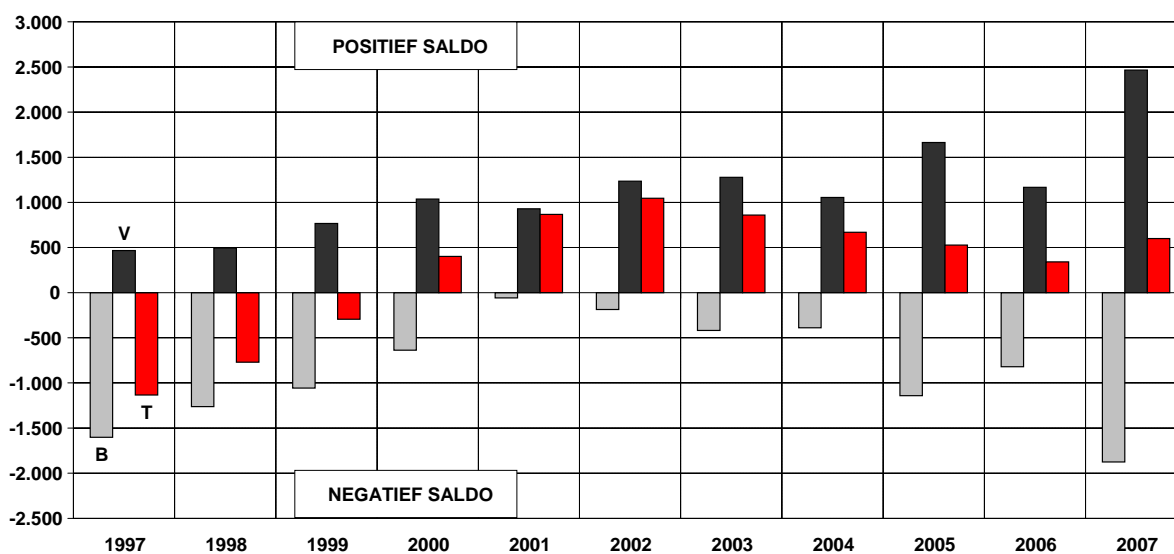
Indicatoren:

- migratiesaldo jonge gezinnen (30-39j, 0-9j)
- migratiesaldo jonge volwassenen (18-24j, 25- 29j)
 Def: verschil tussen de totale inwijking en de totale uitwijking in absolute aantallen naar leeftijdscategorieën
 Bron: ADSEI, bewerking Studiedienst Vlaamse Regering, bevolkingskubussen

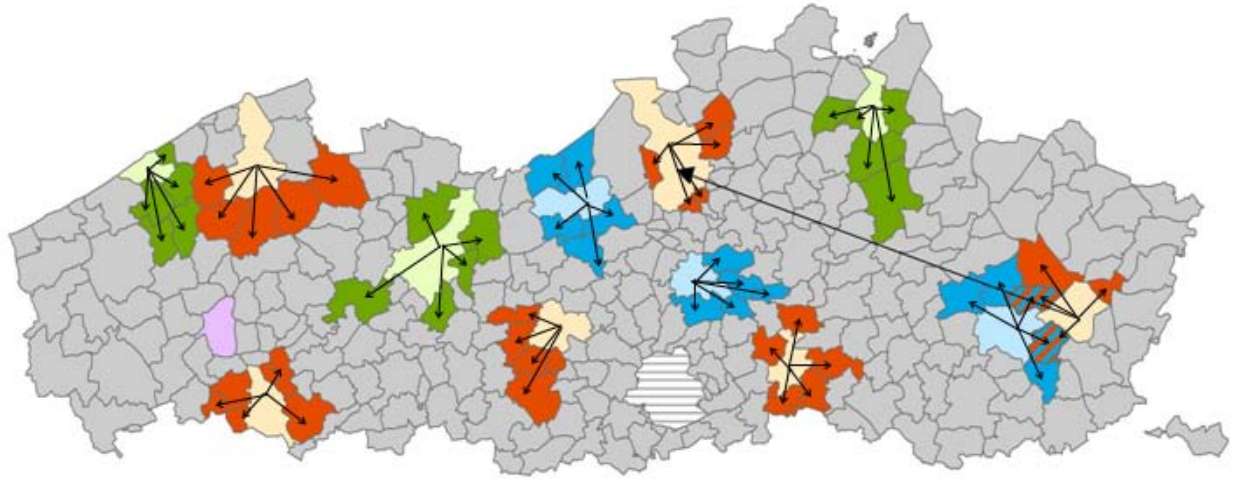
Figuur 1 Migratiesaldo naar leeftijd (1997-2007, in volumes)

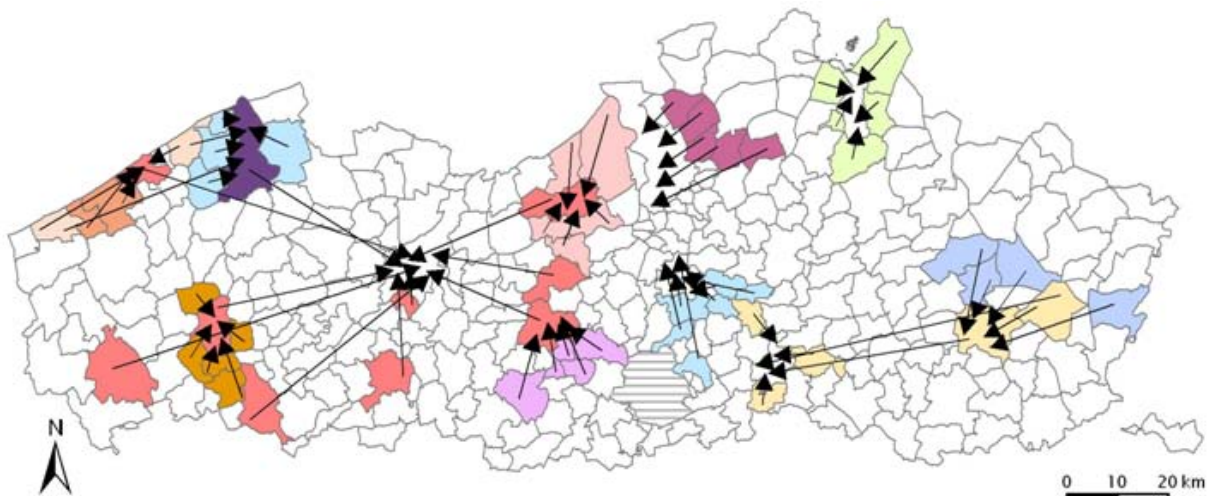
**Figuur 2 Migratiesaldo naar nationaliteit (1997-2007, in volumes)
(B= Belgen, V= Vreemdelingen, T= Totaal)**

Figuur 3 Intern migratiesaldo, leeftijdsgroep (30-39j, 0-9j) jonge gezinnen, top 5 van gemeenten van bestemming, gemiddelde 2000-2006

Figuur 4 Intern migratiesaldo, leeftijdsgroep (18-25j), top 5 van gemeenten van herkomst, gemiddelde 2000-2006

Toelichting ME1: aantrekkelijkheid van de woonstad

Het **algemeen migratiesaldo** bedraagt voor Gent in de periode 2005-2007 2,1 pro mille (Stadsmonitor, 2008, p.160). Dat wil zeggen dat er meer mensen zijn die zich in de stad hebben gevestigd dan er buiten de stad zijn gaan wonen. In Gent speelt het effect van de studentenpopulatie een grote rol. Het veroorzaakt zeer hoge interne migratiesaldi bij de 18-25 jarigen (ongeveer 500 per 10.000 inwoners).

De stad blijkt dus een attractiepool te zijn voor jongvolwassenen (18-29-jarigen), maar verliest zijn jonge gezinnen aan de buurgemeenten.

Het zijn niet de gemeenten waaraan de centrumsteden inwoners uit de leeftijdsgroep 0-9 en 30-39j verliezen (de randgemeenten) die 18- tot 25-jarigen "leveren" aan de stad. De meeste centrumsteden winnen ook wel 18-25-jarigen uit hun onmiddellijke omgeving, maar het gaat over andere gemeenten. Gent is daarvan een mooi voorbeeld: het verliest inwoners uit de leeftijdsgroep 0-9j en 30-39j aan oa Merelbeke, Lochristi, Evergem, Deinze, Destelbergen. Gent verliest jonge gezinnen aan de randgemeenten maar de jongeren die het rekruteert komen niet uit de onmiddellijke omgeving maar wel uit de andere centrumsteden Brugge, Oostende, Roeselare, Kortrijk, Aalst en Sint-Niklaas. De aanwezigheid van de universiteit kan een aantrekkingskracht uitoefenen op de jongeren. De stad is niet alleen een aantrekkingspool voor jongeren, maar ook voor buitenlanders. Het zijn vooral de niet-Belgen die het verschil maken: 22% van alle nieuwkomers komt uit het buitenland.

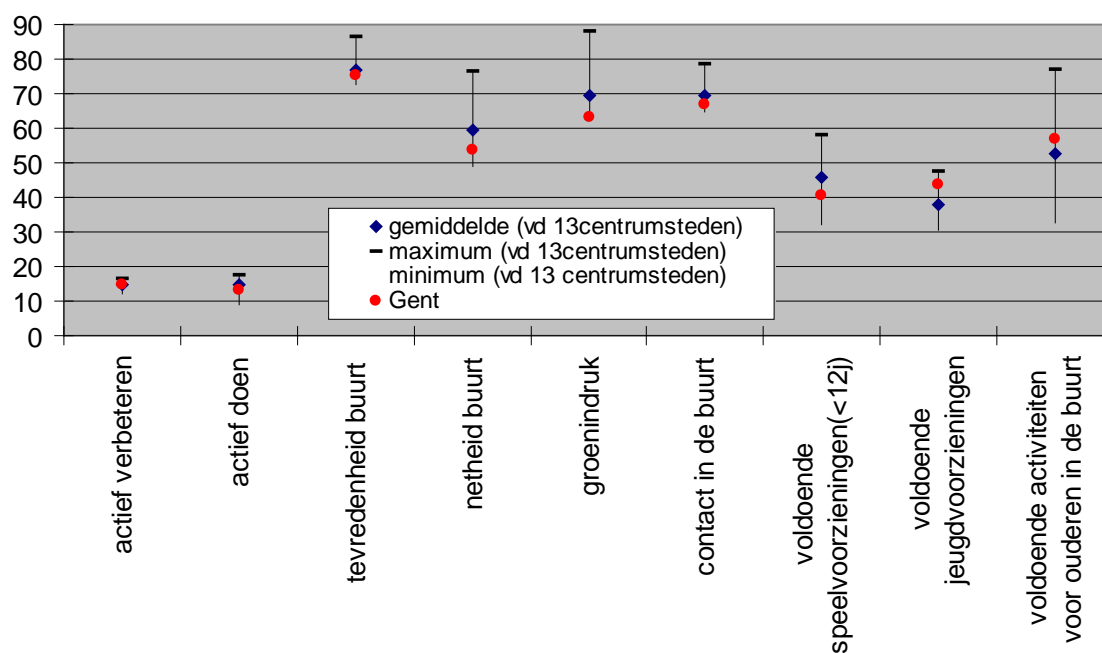
4.2 De leefbaarheid van de wijken is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of stad te verbeteren
Bron: survey Stadsmonitor 2008

- buurttevredenheid op basis van:
  - *tevredenheid over de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners, dat tevreden is over zijn buurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
  - *groenindruk van de eigen buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er voldoende groen is in de eigen buurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
  - *tevredenheid over contact in de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het aangenaam vindt om met de mensen in de buurt te praten
Bron: survey Stadsmonitor 2008
  - *indruk van de netheid in de buurt*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in hun buurt over het algemeen netjes zijn
Bron: survey Stadsmonitor 2008

- tevredenheid activiteiten buurt op basis van:
  - *tevredenheid over de speelvoorzieningen*
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende speelvoorzieningen zijn voor kinderen
Bron: survey Stadsmonitor 2008
  - *tevredenheid over activiteiten voor ouderen in de buurt*
Def: aandeel (%) van ouderen, dat tevreden is over de activiteiten voor ouderen in de buurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008

Figuur 5 Leefbaarheid in de wijken (Survey Stadsmonitor 2008, in %)

Tabel 1 Leefbaarheid in de wijken (Survey Stadsmonitor 2008, in %) Gent versus Antwerpen

	Actief verbeteren	Actief doen	Tevredenheid buurt	Netheid buurt	Groenindruk	Contact in de buurt	Speelvoorzieningen (<12j)	Jeugdvoorzieningen	Activiteiten voor ouderen
Gent	14,7	13,4	75,2	53,6	63,1	67,1	40,5	43,9	56,6
Antwerpen	15,6	17,6	72,7	54,9	63,6	64,7	49,1	34,2	46,4
13 centrum steden	14,6	14,8	77,1	59,5	69,3	69,4	46	37,7	52,6

Tabel 2 Leefbaarheid in de wijken (survey indicatoren, relatieve posities*)

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
tevredenheid buurt	10	10	10
netheid buurt	11	12	11
groenindruk	13	11	10
contact in de buurt	12	12	8
voldoende speelvoorzieningen(<12j)	9	9	8
voldoende jeugdvoorzieningen	8	10	10
voldoende activiteiten voor ouderen in de buurt	7	7	3
actief verbeteren	6, nulmeting 2008		
actief doen	7, nulmeting 2008		

* deze tabel geeft de relatieve posities van Gent aan in de survey Stadsmonitor 2004, 2006, 2008. Indien voor de jaren 2004 en 2006 geen rangorde is vermeld, betekent dit dat deze indicator enkel in 2008 is gemeten.

Toelichting ME2: leefbaarheid in de wijken

De verschillen tussen de waarde voor Gent en voor het gemiddelde van de 13 steden, verschillen significant voor de indicatoren **netheid in de buurt, groenindruk en voldoende speelvoorzieningen in de buurt**. Dit wil zeggen dat we voor minstens 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Gent significant afwijkt van de gemiddelde score. Slechts 1 op twee inwoners vindt dat de straten en voetpaden in hun buurt netjes zijn. 6 op tien inwoners is tevreden over groen in de buurt. De tevredenheid over de speel en jeugdvoorzieningen is laag: slechts 4 op tien inwoners is tevreden. Voor de overige indicatoren wordt er geen significant verschil vastgesteld. Bijna 7 op tien inwoners is tevreden over contact in de buurt. Over de drie metingen heen, neemt Gent in de relatieve rangorde een stabiele positie in, zij het aan de staart. De score over de **tevredenheid over activiteiten in de buurt** verschilt significant van Antwerpen.

4.3. De maatschappelijke integratie van burgers is versterkt

Indicatoren:

- NWWZ-laaggeschoolden
Def: aandeel (%) laaggeschoolde niet-werkende werkzoekenden geregistreerd bij de VDAB tov totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar opleidingsniveau
Bron: VDAB Arvastat
- NWWZ-etniciteit
Def: aandeel (%) allochtonen tov totaal aantal niet werkende werkzoekenden. Vanaf 2007 is er een gewijzigde indeling naar origine. Allochtone werkzoekenden worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen.
Bron: VDAB Arvastat
- langdurig werklozen
Def: aandeel (%) langdurig niet-werkende werkzoekenden ten opzichte van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar werkloosheidsduur
Bron: VDAB Arvastat
- jongerenwerkloosheid
Def: aandeel (%) niet-werkende werkzoekenden (NWWZ) jonger dan 25 jaar ten opzichte van het totaal aantal niet-werkende werkzoekenden naar leeftijd
Bron: VDAB Arvastat
- schoolse vertraging naar onderwijsvorm en naar nationaliteit (Belgen/niet-Belgen)
Def: aandeel (%) van de leerlingen met schoolse vertraging in het vijfde leerjaar van het lager onderwijs/in het eerste jaar van de tweede graad van het algemeen secundair onderwijs. Schoolse vertraging is de vertraging die een leerling oploopt ten opzichte van de groep leerlingen van hetzelfde geboortjaar
Bron: departement onderwijs
- aandeel naar onderwijsvorm en naar nationaliteit (Belgen/niet-Belgen)
Def: het aandeel (%) leerlingen naar onderwijsvorm
Bron: departement onderwijs
- aandeel GOK-leerlingen
Opmerking: data worden niet vrijgegeven door departement onderwijs
Bron: departement onderwijs
- aandeel inwoners dat recht heeft op een sociale huurwoning, maar aangewezen is op de private huurmarkt: te ontwikkelen indicator
- woonquote sociale huisvesting: nog te ontwikkelen indicator
- afbetalingsmoeilijkheden in de eigendomssector: secund best indicator:
- betalingsmoeilijkheden bij huisvesting
Def: aandeel (%) van de inwoners dat regelmatig problemen heeft om de woonkosten te betalen. Woonkosten staan voor de 'naakte' woonkosten, namelijk de huur of de afbetaling op de lening (dus geen energie- of andere vaste woonkosten).
Bron: survey Stadsmonitor, nulmeting 2008

Tabel 3 Werkzoekenden naar doelgroep (aandeel in %) (2001-2009)

Gent	Jongerenwerkloosheid	NWWZ mannen	NWWZ vrouwen	NWWZ Laaggeschoold	NWWZ etniciteit	Langdurig werklozen
2009	20,0	58,1	41,9	51,0	35,2	43,2
2008	19,1	54,1	45,9	51,0	33,5	45,9
2007	18,2	54,8	45,2	48,4	32,3	49,8
2006	19,8	55,0	45,0	48,7	x	51,8
2005	21,4	54,8	45,2	49,5	x	50,7
2004	21,6	53,5	46,5	49,8	x	50,5
2003	21,9	54,1	45,9	51,9	x	48,4
2002	21,1	53,3	46,7	54,3	x	47,2
2001	22,2	52,6	47,4	56,0	x	49,1

X = nieuwe datareeks VDAB 2007-2009 , Vanaf 2007 is er een gewijzigde indeling naar origine. Allochtone werkzoekenden worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen.

Tabel 4 Werkzoekenden naar doelgroep (aandeel in %) (Gent- 13 Centrumsteden - Antwerpen)

2009	Jongerenwerkloosheid	NWWZ vrouwen	NWWZ mannen	NWWZ laaggeschoold	NWWZ etniciteit	Langdurig werklozen
Gent	20,0	41,9	58,1	51,0	35,2	43,2
Antwerpen	19,4	42,5	57,5	55,1	46,8	40,5
13 centrumsteden	20,2	43,2	56,7	53,7	36,0	39,8

Toelichting ME3: **werkzoekenden naar doelgroep**

Het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd bedraagt anno 2008 64,6%. Dit betekent dat op 100 Gentenaren tussen 15 en 64 jaar er 65 aan het werk zijn; de **werkzaamheidsgraad** valt ongeveer samen met de gemiddelde graad van de centrumsteden (64%).

Op 31 juni 2009 telde Gent 13.033 **niet-werkende werkzoekenden**. In vergelijking met juni 2008 zijn er dat 2.012 meer of een toename met 20%.

De **werkloosheidsgraad** (niet-werkende werkzoekenden / beroepsbevolking) bedraagt in 2009 11,8% en ligt een procent hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. De mannelijke werkloosheidsgraad bedraagt 12,4%, de vrouwelijke 11,0%.

Een hoge werkloosheidsgraad is een typisch grootstedelijk fenomeen, Vlaanderen scoort in vergelijking 6,8 %.

Enkele kenmerken van de Gentse niet-werkende werkzoekenden:

Geslacht: de verhouding mannen - vrouwen bedraagt 58% (7.569 mannen) versus 41,9% (5.464 vrouwen); Het procentueel verschil met vorig jaar is het grootst bij de mannen: +29% . Bij de vrouwen bedraagt de stijging 10%.

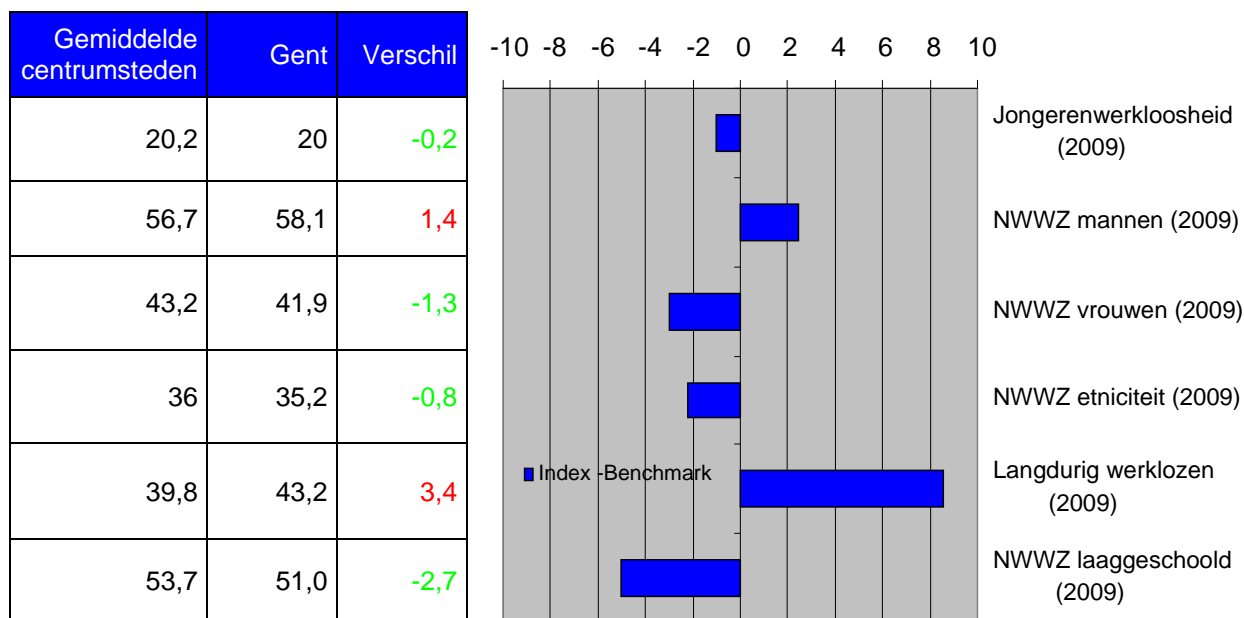
Leeftijd: 20% (2.601 werkzoekenden) is jonger dan 25 jaar; de jeugdwerkloosheid steeg met 25,7% tov vorig jaar.

Origine: 65% is autochtoon; 35% (4.594) is allochtoon. Vanaf januari 2007 gewijzigde indeling naar origine. Een stijging met 26,7% tov vorig jaar. Allochtone werkzoekenden worden vanaf dan statistisch gedefinieerd als werkzoekenden die een huidige of vorige nationaliteit hebben van buiten de EU-27 of EVA-landen.

Inactiviteitsduur: 56,8% is minder dan 1 jaar werkzoekend; 43,2% (5.628) is langer dan 1 jaar op zoek naar werk; het aandeel werkzoekenden dat al langer dan 1 jaar op zoek is naar werk ligt hoger dan gemiddeld in de centrumsteden.

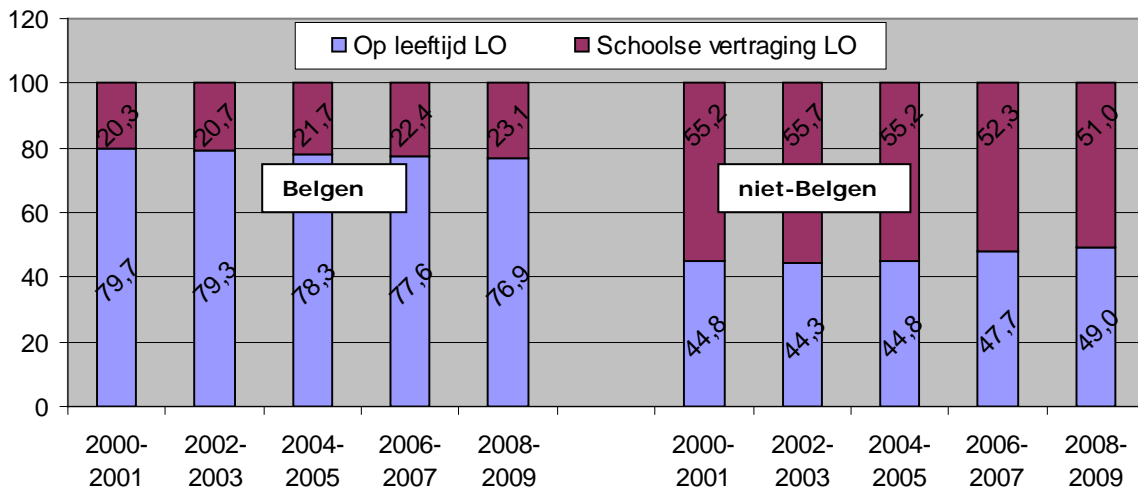
Studieniveau: 51% is laaggeschoold (6.648) (lager onderwijs, 1ste en 2de graad secundair). Dit aandeel is minder groot dan gemiddeld in de centrumsteden.

Figuur 6 Synthese Benchmark: Werkzoekenden naar doelgroep (Gent – gemiddelde 13 centrumsteden)

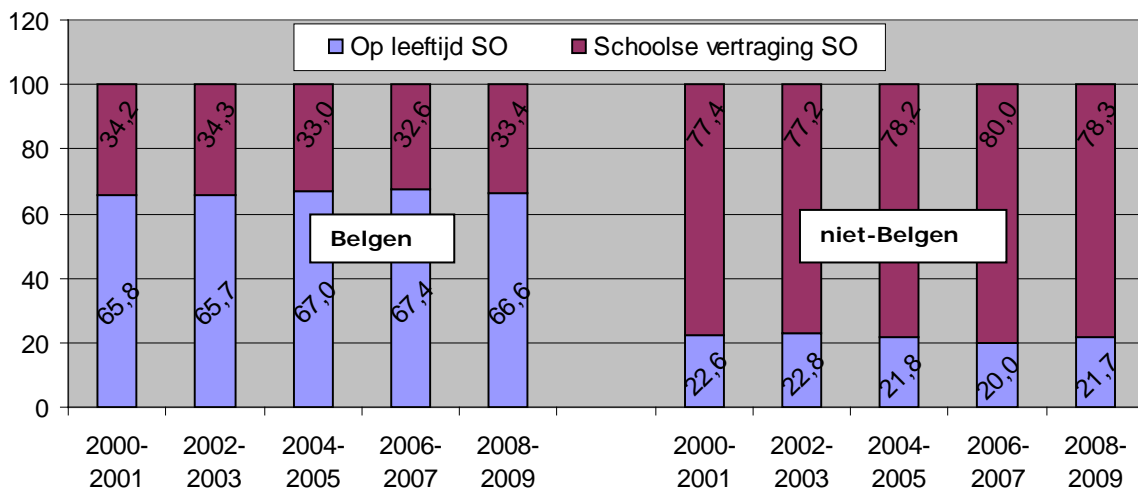

* **indexcijfer 100= gemiddelde centrumsteden, indexcijfer Gent = verschil tov indexcijfer gemiddelde centrumsteden**

Figuur 7 Schoolse vertraging Lager onderwijs Belgen & niet-Belgen (Gent, 2000-2009)

Figuur 8 Schoolse vertraging Secundair onderwijs Belgen & niet-Belgen (Gent, 2000-2009)

Toelichting ME3: schoolse vertraging naar onderwijsvorm en nationaliteit

In het schooljaar 2008-2009 wordt er voor 22,6% van de leerlingen in het basisonderwijs een **schoolse vertraging** vastgesteld. Het aandeel ligt hiermee onder het gemiddelde in de 13 centrumsteden (26%). Voor het secundair onderwijs wordt er voor 35,7% van de leerlingen een schoolse vertraging vastgesteld. Gemiddeld ligt het aandeel op 35%. 23% van de Belgische leerlingen heeft in het lager onderwijs schoolse vertraging opgelopen. Gemiddeld is dit aandeel in de centrumsteden 18%. Bij de niet Belgen loopt dit aandeel op tot 51%. Gemiddeld in de centrumsteden bedraagt dit aandeel 48%. In het secundair onderwijs loopt de schoolse vertraging bij niet Belgen op tot 78%.

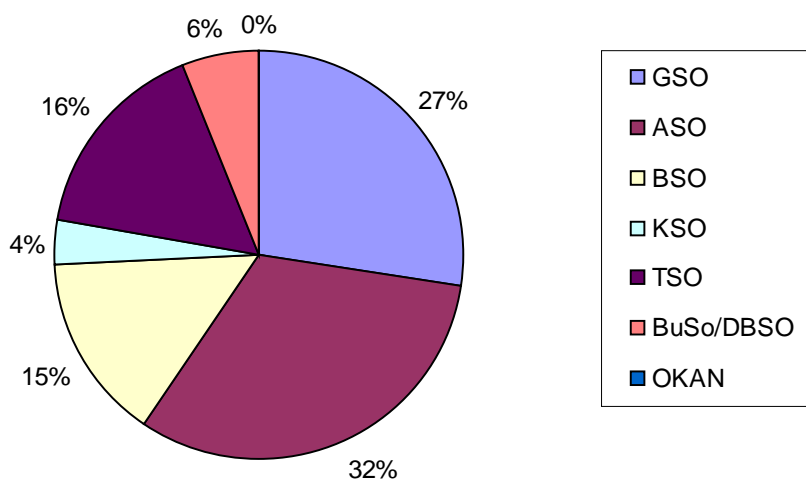
Tabel 5 Aandeel leerlingen (%) schoolse vertraging lager onderwijs (Gent, 2008-2009)

LO	Belgen			Niet-Belgen		
	Antwerpen	Gent	13 centrumsteden	Antwerpen	Gent	13 centrumsteden
Op leeftijd	77,9	76,9	81,6	51,8	49,0	52,3
Schoolse vertraging	22,1	23,1	18,4	48,2	51,0	47,7

Tabel 6 Aandeel leerlingen (%) schoolse vertraging secundair onderwijs (Gent, 2008-2009)

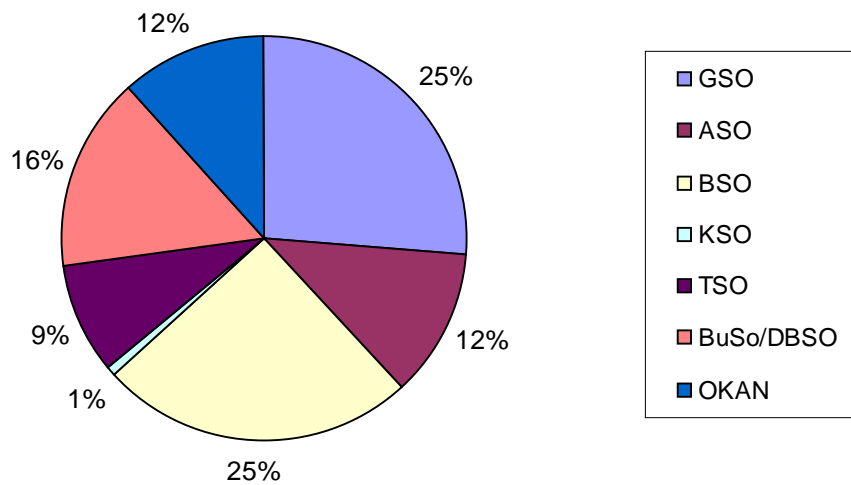
SO	Belgen			Niet-Belgen		
	Antwerpen	Gent	13 centrumsteden	Antwerpen	Gent	13 centrumsteden
Op leeftijd	56,8	66,6	67,6	21,9	21,7	23,6
Schoolse vertraging	43,2	33,4	32,4	78,1	78,3	76,4

Figuur 9 Aandeel Belgische leerlingen (%) naar onderwijsvorm (Gent, 2008-2009)

OKAN = onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers
GSO = gemeenschappelijk secundair onderwijs = 1ste graad
ASO= algemeen secundair onderwijs
BSO= beroeps secundair onderwijs
KSO= kunstsecundair onderwijs
TSO= technisch secundair onderwijs
DBSO= deeltijds beroepssecundair onderwijs
DZVO = deeltijds zeevisserijonderwijs
BuSO = buitengewoon secundair onderwijs

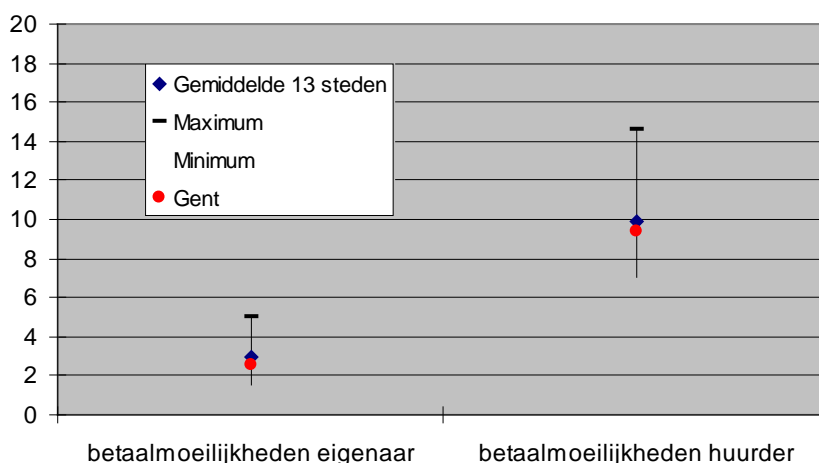
Figuur 10 Aandeel Niet- Belgische leerlingen (%) naar onderwijsvorm (Gent, 2008-2009)

Toelichting ME3: aandeel leerlingen naar onderwijsvorm en nationaliteit

In totaal volgen 27.055 leerlingen secundair onderwijs in Gent: waarvan 6912 Belgen (27% van het totaal aantal Belgische leerlingen) en 484 niet-Belgen (26% van de niet-Belgische leerlingen) in de eerste graad. De meeste leerlingen vinden we terug in het ASO en het BSO: 47% van de Belgische leerlingen en 37% van de niet-Belgische leerlingen. Het KSO telde in het schooljaar 2008-2009 954 leerlingen; 4% Belgische leerlingen en 1% niet-Belgische leerlingen. Het TSO is goed voor 4205 leerlingen. Het deeltijds beroepssecundair onderwijs en het buitengewoon onderwijs zijn goed voor 1826 leerlingen (6% van het totaal aantal Belgische leerlingen en 16% van het totaal aantal niet-Belgische leerlingen).

Figuur 11 Betalingsmoeilijkheden bij huisvesting (2008, in % respondenten)

Toelichting ME3:

in de survey van de Stadsmonitor 2008 wordt gepeild naar **betalingsmoeilijkheden bij huisvesting**. Deze indicator is nieuw en levert belangrijke info op: wanneer inwoners regelmatig problemen hebben om de woonkosten te betalen (huur, lening), bedreigt dat hun woonzekerheid. Betalingsmoeilijkheden doen zich eerder voor bij huurders dan bij eigenaars. 9,4% van de huurders heeft de huur afgelopen jaar al eens niet kunnen betalen. Gent heeft hiermee een gemiddeld aandeel huurders die betalingsmoeilijkheden ervaren.

4.4. De lokale economie is versterkt

Indicatoren:

- werkzaamheidsgraad: (2003-2008)
Def: de werkzaamheidsgraad, als het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd (15 tot 64 jaar)
Bron: Steunpunt WSE
- jobratio (2006-2007)
Def: het totaal aantal jobs ten opzichte van honderd inwoners op arbeidsleeftijd (van 15 tot en met 64 jaar)
Bron: Vlaamse arbeidsrekening, Steunpunt WSE
- demografie van de ondernemingen:
  - *nettogroeiratio ondernemingen (2005-2009)*
Def: ratio van het aantal oprichtingsakten minus het aantal gewone stopzettingen minus het aantal faillissementen in een bepaald jaar t.o.v. het aantal bestaande ondernemingen bij de aanvang van dat jaar.
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR
  - *oprichtingsratio ondernemingen (2005-2009)*
Def: ratio van het aantal oprichtingsakten in een bepaald jaar t.o.v. het aantal bestaande ondernemingen bij de aanvang van dat jaar.
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR
  - *overlevingsgraad ondernemingen (2005-2008)*
Def: het aandeel startende ondernemingen dat na minstens vijf jaar nog actief is
Bron: Verrijkte Kruispuntbank Ondernemingen, bewerking SVR
- kennis en creativiteit aantal werknemers (2000-2006)
Def: aandeel werknemers actief in de kennis en creatieve sectoren
Bron: RSZ, gele brochure

Tabel 7 Werkzaamheidsgraad

Werkzaamheidsgraad	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Gent	62,2	63,1	63,0	63,1	63,6	64,6
13 steden	61,6	62,0	62,2	62,2	62,9	63,7
Antwerpen	57,7	57,9	58,1	58,1	58,9	60,1

Tabel 8 Jobratio

Jobratio	2006	2007
Gent	102,6	103,4
13 steden	94,9	95,7
Antwerpen	93,3	93,1

Tabel 9 Demografie van de ondernemingen

Nettogroeiratio	2005	2006	2007	2008	2009
Gent	3,5	3,2	3,2	3,1	2,1
13 steden	3,0	2,5	3,0	2,3	1,9
Antwerpen	2,5	2,4	2,9	2,0	1,8
Oprichtingsratio	2005	2006	2007	2008	2009
Gent	7,7	8,1	8,6	8,4	7,2
13 steden	6,9	7,3	7,7	7,4	6,8
Antwerpen	6,5	7,3	7,5	7,2	6,8

Overlevingsgraad		1999	2000	2001	2002	2003	2004
Gent	Aantal starters	1.309	1.439	1.286	1.423	1.344	1.502
	Nog in leven na 5 jaar (2009)	999	1.123	1.004	1.102	1.044	1.095
	OG 5 jaar (2009)	76,3%	78,0%	78,1%	77,4%	77,7%	72,9%
13 steden	Aantal starters	7.784	8.243	8.045	8.094	7.966	8.786
	Nog in leven na 5 jaar	6.157	6.566	6.329	6.467	6.246	6.690
	OG 5 jaar (2009)	79,1%	79,7%	78,7%	79,9%	78,4%	76,1%
Antwerpen	Aantal starters	2.511	2.763	2.802	2.695	2.674	2.896
	Nog in leven na 5 jaar	1.979	2.182	2.180	2.169	2.086	2.216
	OG 5 jaar (2009)	78,8%	79,0%	77,8%	80,5%	78,0%	76,5%

Toelichting ME4: de lokale economie

Het aandeel werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd bedraagt anno 2008 64,6%. Dit betekent dat op 100 Gentenaren tussen 15 en 64 jaar er 65 aan het werk zijn; de **werkzaamheidsgraad** valt ongeveer samen met de gemiddelde graad van de centrumsteden (64%). Het jobaanbod in steden is meebepalend voor de werkzaamheid en werkloosheid. Waar het inwonersaantal in de 13 centrumsteden bijna een kwart bedraagt van de totale Vlaamse bevolking op arbeidsleeftijd, loopt het jobaanbod op tot meer dan een derde van het totaal aantal jobs in Vlaanderen. Uitgedrukt in het aantal jobs per 100 inwoners op arbeidsleeftijd tellen we in de centrumsteden 95,7 jobs per 100 inwoners. Gent heeft een jobaanbod van 163.206 jobs en telt 157.886 inwoners op arbeidsleeftijd. De **jobratio** bedraagt aldus 103.4.

1329 ondernemingen legden in 2009 een oprichtingsakte neer, dit geeft een **oprichtingsratio** van 7,2%. Voor de centrumsteden bedraagt deze gemiddeld 6,8%.

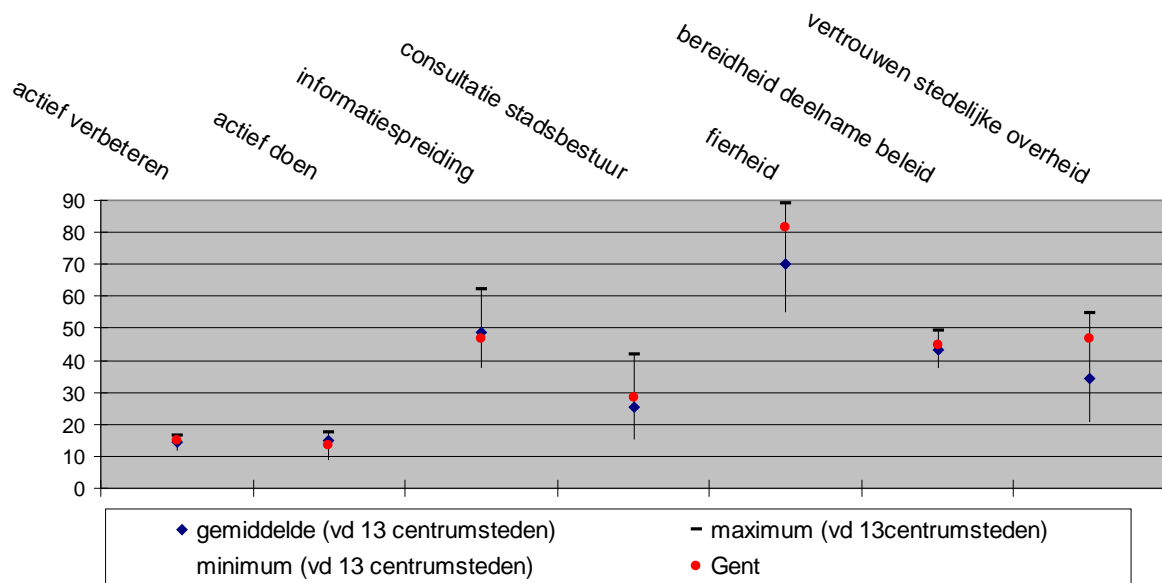
Tov 2008 groeide in 2009 het aantal ondernemingen aan met 2,1% (**nettogroeiratio**). Er kwamen 387 ondernemingen bij. Dit is minder dan voorgaande jaren. Gent scoort anno 2009 iets beter dan gemiddeld. De **overlevingsgraad** van ondernemingen die in 2004 gestart zijn, is in 2009 gemiddeld 72%; dit betekent dat 7 op tien ondernemingen 5jaar na opstartdatum nog actief zijn. Het aandeel werknemers in kennisintensieve en creatieve sectoren op het totale aantal werknemers in de stad bedraagt in 2006 60% (84.680) , dit is iets meer dan gemiddeld in de centrumsteden (55%)

4.5. De betrokkenheid van de burger bij beleid van de stad en van de wijk is verhoogd

Indicatoren:

- actieve betrokkenheid van de burger
Def: aandeel (%) van de inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of stad te verbeteren
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- spreiding van informatie over en door de stad
Def: aandeel (%) van de inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten, de dienstverlening, de initiatieven en de beslissingen in en door de stad
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- vertrouwen in de stedelijke overheid
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vertrouwen heeft in de stedelijke overheid
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- consultatie van bewoners door het stadsbestuur
Def: aandeel (%) van de inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende raadpleegt
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- fierheid over de stad
Def: aandeel (%) van de bevolking dat fier is op zijn stad
Bron: survey Stadsmonitor 2008
- bereidheid burger deelname beleid
Def: aandeel (%) van de inwoners dat bereid is mee te praten over wat er in de stad gebeurt
Bron: survey Stadsmonitor 2008

**Figuur 12 Betrokkenheid van de burger bij beleid van stad & wijk
(survey Stadsmonitor 2008, in %)**

**Tabel 10 Betrokkenheid van de burger bij beleid van stad & wijk
(survey Stadsmonitor 2008, in %) Gent versus Antwerpen**

	Actief verbeteren	Actief doen	Informatie-spreiding	Consultatie stadsbestuur	Fierheid	Bereidheid deelname beleid	Vertrouwen stedelijke overheid
Gent	14,7	13,4	46,9	28,2	81,3	44,7	46,5
13 steden	14,6	14,8	48,6	25,6	70	43,1	34,5
Antwerpen	15,6	17,6	37,9	18,6	61,6	44,7	27,7

**Tabel 11 Betrokkenheid van de burger bij beleid van stad & wijk
(survey indicatoren, relatieve posities)**

RELATIEVE POSITIES	2008	2006	2004
spreiding van informatie over en door de stad	11	11	10
vertrouwen in stedelijke overhead	2	4	3
consultatie van bewoners door het stadsbestuur	6	7	8
fierheid over de stad	3	3	3
bereidheid burger deelname beleid	3, nulmeting 2008		
actief verbeteren	6, nulmeting 2008		
actief doen	7, nulmeting 2008		

Toelichting ME5: de betrokkenheid van de burger bij beleid van de stad & wijk

De verschillen tussen de waarde voor Gent en voor het gemiddelde van de 13 steden, verschillen significant voor de indicatoren **fierheid over de stad en vertrouwen in de stedelijke overheid**. Dit wil zeggen dat we voor minstens 95% zeker zijn dat het verschil niet berust op toeval en dat de score voor Gent significant afwijkt van de gemiddelde score. Gent scoort bijzonder goed op deze indicatoren, ook de relatieve positie geeft een top-3 score aan.

Voor de overige indicatoren wordt er geen significant verschil vastgesteld. De **tevredenheid over informatiespreiding over en door de stad** scoort een pak minder goed, maar verschilt niet van de gemiddelde score. Slechts 1 op twee inwoners is hierover tevreden. Slechts 30% van de inwoners vindt dat **het stadsbestuur hen voldoende raadpleegt**. Bijna 1 op twee inwoners is **bereid om mee te praten over wat er in de stad gebeurt**. De Gentse inwoners tonen zich alvast positiever dan Antwerpenaren inzake informatieverbreiding, consultatie, fierheid en vertrouwen in stedelijke overheid. Over de drie metingen heen, neemt Gent in de relatieve rangorde een stabiele positie in.

Synthesebeeld

Legende: Maatschappelijk effect (ME) als doel
= positieve bijdrage aan ontwikkeling ME
= progressie wenselijk
=niet eenduidig, geen waardeoordeel mogelijk

Maatschappelijk effect 1

"Gent is een aantrekkelijke woonstad"
Het algemeen migratiesaldo is positief en bedraagt voor Gent in de periode 2005-2007 2,1 pro mille.
In Gent speelt het effect van de studentenpopulatie een grote rol. Het veroorzaakt zeer hoge interne migratiesaldi bij de 18-25 jarigen (ongeveer 500 per 10.000 inwoners).
De stad is een attractiepool voor jongvolwassenen (18-29-jarigen),
maar verliest zijn jonge gezinnen aan de buurgemeenten. De stadsvlucht van jonge gezinnen is nog niet gekeerd. Het verliest inwoners uit de leeftijdsgroep 0-9j en 30-39j aan oa Merelbeke, Lochristi, Evergem, Deinze, Destelbergen.

Maatschappelijk effect 2

"De leefbaarheid van de wijken is verhoogd"
Drie kwart van de Gentenaars zijn tevreden over de buurt waar ze wonen.
Slechts 1 op twee Gentenaren vindt dat de straten en voetpaden in hun buurt over het algemeen netjes.
Gent scoort mager inzake groenindruk. Slechts 6 op tien inwoners is tevreden over groen in de buurt.
De tevredenheid over speel- en jeugdvoorzieningen ligt laag: slechts 4 op tien inwoners is tevreden.
Bijna 1 op 5 inwoners zet zich actief in om iets in de buurt te verbeteren en of te doen.
Bijna 7 op 10 inwoners is tevreden over contacten in de buurt.

Maatschappelijk effect 3

"De maatschappelijke integratie van burgers is versterkt"
De werkloosheidsgraad (niet-werkende werkzoekenden / beroepsbevolking) bedraagt in 2009 11,8%. De mannelijke werkloosheidsgraad bedraagt 12,4%, de vrouwelijke 11,0%.
In het schooljaar 2008-2009 wordt er voor 22,6% van de leerlingen in het basisonderwijs een schoolse vertraging vastgesteld. Voor het secundair onderwijs wordt er voor 35,7% van de leerlingen een schoolse vertraging vastgesteld.
Betalingsmoeilijkheden doen zich eerder voor bij huurders dan bij eigenaars. 9,4% van de huurders heeft de huur afgelopen jaar al eens niet kunnen betalen.

Maatschappelijk effect 4

"De lokale economie is versterkt"
Op 100 Gentenaren tussen 15 en 64 jaar zijn er 65 aan het werk zijn
Gent heeft een jobaanbod van 163.206 jobs en telt 157.886 inwoners op arbeidsleeftijd. De jobratio bedraagt aldus 103,4.
1329 ondernemingen legden in 2009 een oprichtingsakte neer, dit geeft een oprichtingsratio van 7,2%. Voor de centrumsteden bedraagt deze gemiddeld 6,8%. Tov 2008 groeide in 2009 het aantal ondernemingen aan met 2,1% (nettogroeiratio). Er kwamen 387 ondernemingen bij.
De overlevingsgraad van ondernemingen die in 2004 gestart zijn, is in 2009 gemiddeld 72%; dit betekent dat 7 op tien ondernemingen 5jaar na opstartdatum nog actief zijn.

Maatschappelijk effect 5

"De betrokkenheid van de burger bij beleid van de stad en wijk is verhoogd"
8 op tien inwoners zijn fier over hun stad.
Bijna 1 op twee inwoners heeft vertrouwen in de stedelijke overheid. Gent scoort hier opvallend beter dan in de andere centrumsteden.
Bijna 1 op twee inwoners is bereid om deel te nemen aan het beleid.
Slechts 3 op tien inwoners voelt zich voldoende geconsulteerd door hun stadsbestuur.
Ook de informatiespreiding kan een pak beter, 1 op twee inwoners voelt zich voldoende geïnformeerd over en door de stad.
Bijna 1 op 5 inwoners zet zich actief in om iets in de buurt te verbeteren en of te doen.

Samenstelling:

 Studiedienst van de Vlaamse Regering
en team Stedenbeleid

 Eindredactie: Hilde Schelfaut
e-mail: hilde.schelfaut@dar.vlaanderen.be
telefoon: 02/553 60 94

Lay-out: Nancy Jadoul en Guy De Smet

Bezoek onze website:

www.vlaanderen.be/svr
www.lokalestatistieken.be
www.thuisindestad.be

Nog verschenen in deze reeks:

AALST, ANTWERPEN, BRUGGE, GENK, HASSELT, KORTRIJK,
LEUVEN, MECHELEN, OOSTENDE, ROESELARE, SINT-NIKLAAS,
TURNHOUT